

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 6. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 50

Potpis članova Školskoga povjerenstva

1. _____

2. _____

Potpis članova Školskoga povjerenstva koji su vrednovali odgovore:

_____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuju se rješenja iz *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelj ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji bilo na koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom A4 formata koji mu dodijeli Školsko povjerenstvo ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje, vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori i odgovori napisani u zagradama ne vrednuju se.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Školsko povjerenstvo.

P
e
č
a
t

š
k
o
l
e

U SVAKOME OD SLJEDEĆIH PET ZADATAKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1. Kako se zagrijava najniži sloj zračnoga omotača?

	1
--	----------

- a) izravno od Sunca
- b) izravno od slojeva iznad najnižega sloja
- c) izravno od topline iz Zemljine unutrašnjosti
- d) izravno od zagrijane površine Zemlje

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

	1
--	----------

2. Koji tip tla prevladava na prostoru označenome brojem 1?

- a) crvenica
- b) fliš
- c) močvarno tlo
- d) smeđe tlo

3. Među ponuđenim tvrdnjama zaokruži onu koja opisuje pravilan način odlaganja otpada.

	1
--	----------

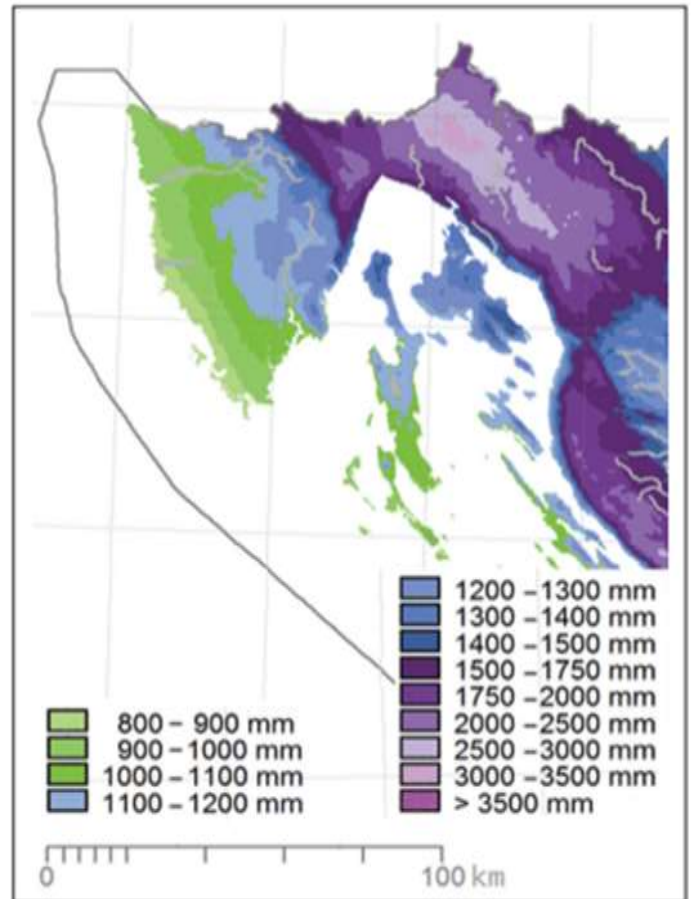
- a) Plastični otpad odlaže se u kontejnere žute boje.
- b) Organski otpad odlaže se u kontejnere plave boje.
- c) Biootpad odlaže se u kontejnere crvene boje.
- d) Staklo se odlaže u kontejnere crne boje.

1

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

4. Koji klimatski čimbenik dominantno utječe na klimatski element prikazan na geografskoj karti?

- a) nadmorska visina
- b) topla morska struja
- c) udaljenost od ekvatora
- d) zapadni vjetrovi

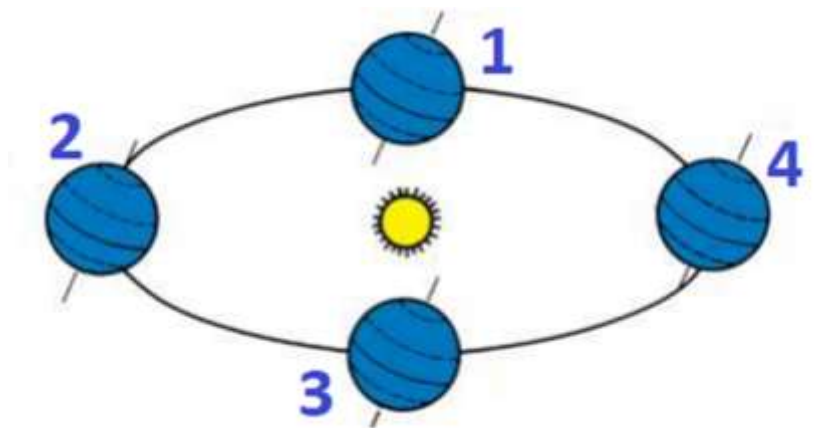

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA GRAFIČKOG PRILOGA.

1

5. Kojim je brojem označen položaj Zemlje prvoga dana proljeća u južnome umjerenom pojasu?

- a) brojem 1
- b) brojem 2
- c) brojem 3
- d) brojem 4

6. Na crtežu u prethodnome zadatku ucrtaj strelicu koja prikazuje smjer revolucije Zemlje.

1

**U SLJEDEĆA DVA ZADATKA POVEŽI PAROVE UPISOM SLOVA NA CRTU ISPRED
PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE MORAJU OSTATI PRAZNE.**

7. Navedene načine nastanka padalina poveži s tipom padalina.

☐ **2**

A – nakupljanje sitnih kristala leda na grmlju i drveću smrzavanjem kapljica magle za vrlo hladnih zimskih dana

B – nakupljanje sitnih kristala leda na tlu za vrijeme vedrih zimskih noći

_____ tuča   _____ mraz   _____ rosa
_____ inje   _____ snijeg

8. Navedena klimatska obilježja poveži s tradicijskim regijama Hrvatske.

☐ **2**

A – svježja ljeta, duge i hladne zime s najčešćim snježnim padalinama

B – vruća i suha ljeta, blage i kišovite zime

_____ Dalmacija   _____ Hrvatsko zagorje   _____ Lika
_____ Međimurje   _____ Slavonija

**SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH GRAFIČKIH PRILOGA.
ODGOVORE UPIŠI NA ZA TO PREDVIĐENA MJESTA.**

☐ **1**

9. U predviđeni prostor (pravokutnik na crtežu) upiši naziv za dio zračnoga omotača u kojemu se zbivaju vremenske promjene koje utječu na život na Zemlji.

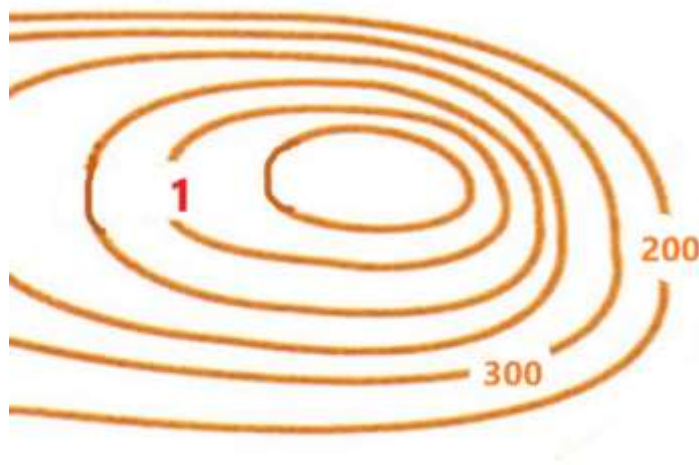
Jedan je pravokutnik višak.

☐ 1

10. Temperatura zraka na 200 metara nadmorske visine iznosi 10 °C.

Pri normalnim atmosferskim uvjetima temperatura zraka na mjestu označenome brojem 1 iznosi _____.

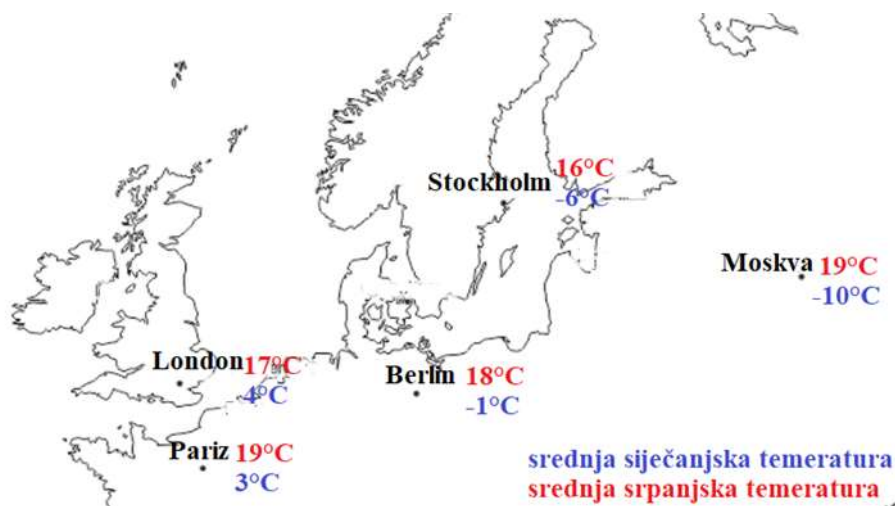

Prostor za računanje

☐ 1

11. Klimatski je čimbenik koji utječe na promjenu temperature zraka, a prikazan je na grafičkome prikazu u prethodnome zadatku _____.

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH GEOGRAFSKIH KARATA.

☐ 1

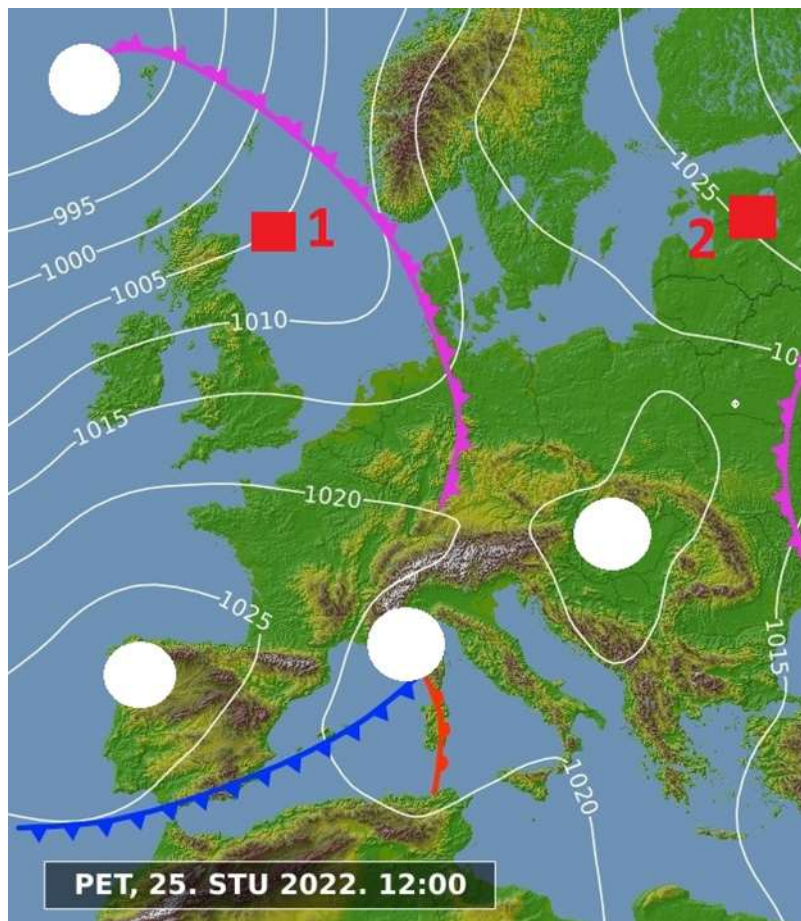
12. Klimatski je čimbenik koji utječe na razlike u siječanskim i srpanjskim temperaturama zraka u različitim europskim gradovima _____.

☐ 2

13. U odgovarajuće bijele kružice na karti upiši pripadajuće slovne oznake za područja s najvećim vrijednostima niskoga i visokoga tlaka zraka.

Dva su kružica višak.

Naziv je područja niskoga tlaka zraka _____, a naziv je područja visokoga tlaka zraka _____.

☐ 2

14. Na karti su ucrtane točka 1 i točka 2. Vjetar puše iz točke _____ prema točki _____.

U području je omeđenome na karti krivuljom koja prolazi točkom **1** tlak zraka **visok / nizak** te ga obilježava **suho i vedro vrijeme / oblačno i kišovito vrijeme** (u parovima pojmova odvojenim kosom crtom zaokruži točne odgovore).

☐ 2

15. Priloženu kartu nazivamo _____ karta. Prema sadržajnoj podjeli geografskih karata priložena karta pripada skupini _____ karata.

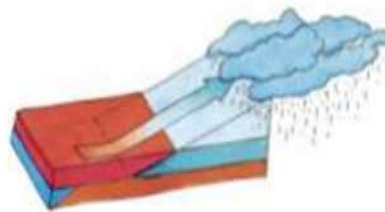
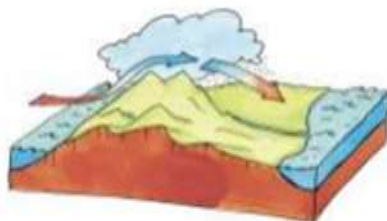

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH GRAFIČKIH PRILOGA.

1

16. Antropogeni utjecaj na tlo prikazan na fotografiji nazivamo

_____.

17. Crtež prikazuje tri načina nastanka padalina. U polja ispod crteža upiši slova uz koja se nalaze opisi tih padalina. Uz svaki crtež moraju biti upisana dva slova.

3

- A) Nastaju na privjetrinskoj strani kad vlažna zračna masa naiđe na reljefnu prepreku.
- B) U Hrvatskoj tako mogu nastati popodnevni ljetni pljuskovi.
- C) Obilježje su područja uz najdulju zamišljenu kružnicu na Zemlji.
- D) Nastaju na frontama kad se hladni zrak potkopava pod topli.
- E) Takve padaline mogu trajati više dana.
- F) Utječu na sušno vrijeme u zavjetrini Himalaje.

☐ 1

18. Priloženi crtež odnosi se ponajprije na vodu, njezino isparavanje, vraćanje na Zemlju i otjecanje.

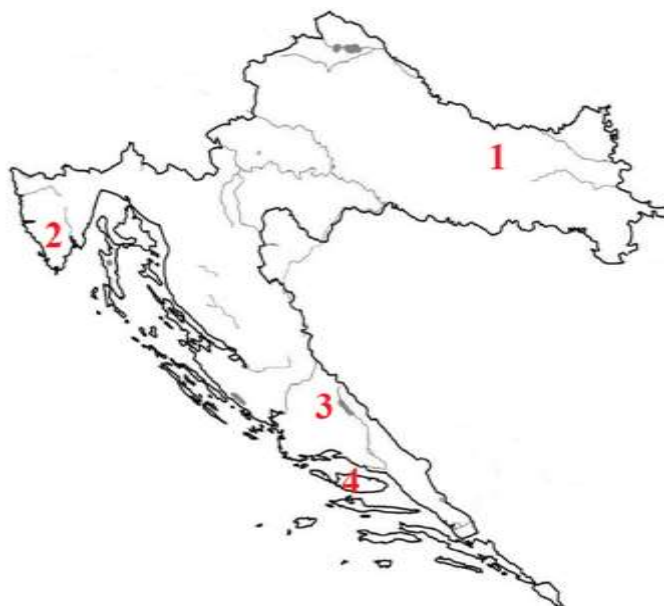
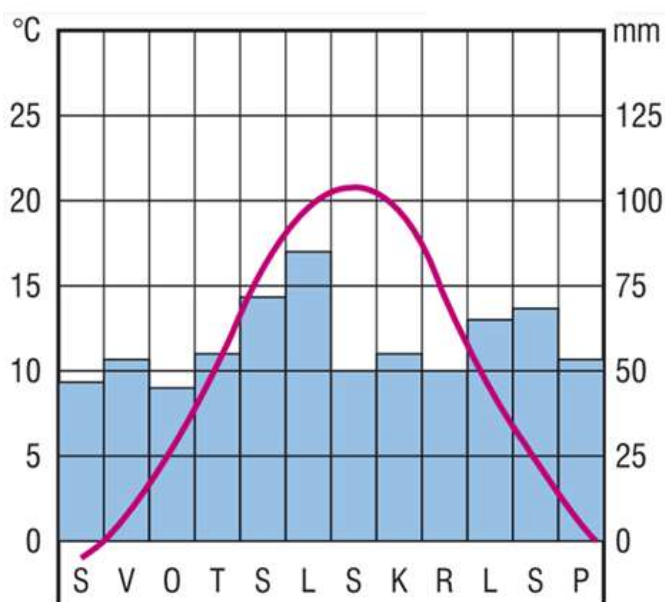
Prikazani proces nazivamo

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE I KLIMATSKOGA DIJAGRAMA.

☐ 1

19. Prostor je na kojemu se pojavljuje tip klime prikazan na klimatskome dijagramu na priloženoj karti označen brojem _____.

☐ 1

20. Puni je naziv tipa klime prikazanoga na klimatskome dijagramu

---

☐ 2

21. Klimatološko je godišnje doba s najmanjom količinom padalina _____, a količina padalina iznosi _____.

Prostor za računanje

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

1

2

3

4

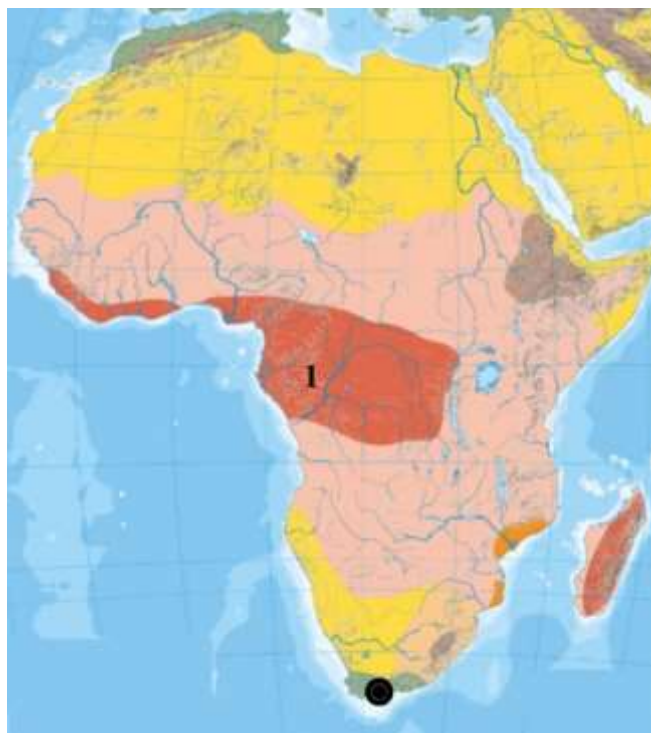
22. Fotografija na kojoj je prikazano smanjenje bioraznolikosti označena je brojem _____.

1

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI S POMOĆU TEMATSKE KARTE RASPODJELE KLIME U AFRICI.

2

23. U dijelu Afrike koji je obojen zelenom bojom i označen crnim kružićem prevladava klimatski razred _____ klime (upiši cjelovit naziv klimatskoga razreda), a na području označenome brojem **1** prevladava vegetacija koju nazivamo _____.

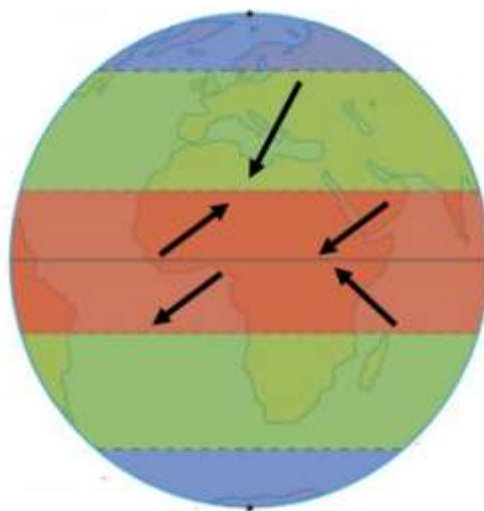

☐ 1

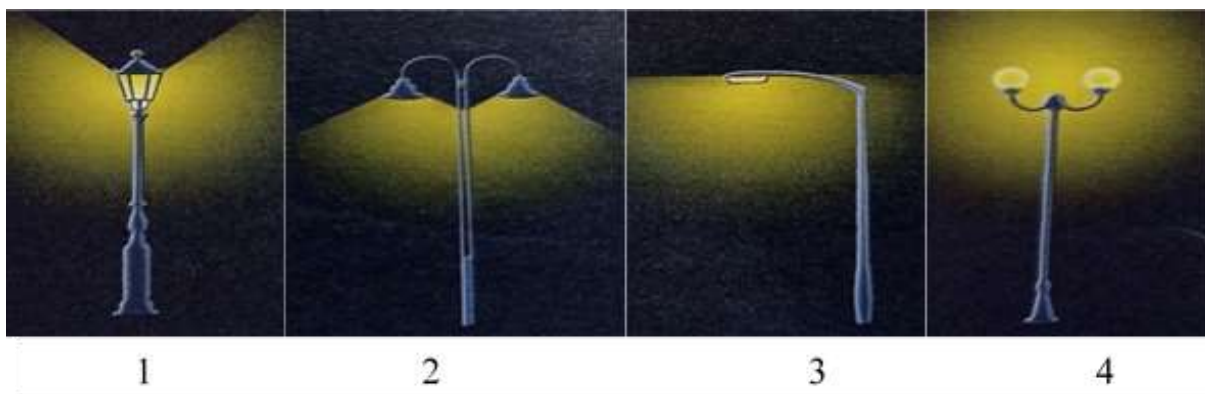
24. Na priloženome crtežu zaokruži strelicu koja prikazuje smjer puhanja pasata na južnoj Zemljinoj polutci.

☐ 1

25. Upiši znak X u toplinski pojas u kojemu pušu planetarni vjetrovi koji utječu na količinu padalina u Hrvatskoj.

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH GRAFIČKIH PRILOGA.

☐ 1

26. Fotografija koja prikazuje pravilno i ekološki prihvatljivo osvjetljenje označena je brojem _____.

☐ 1

27. Fotografija koja prikazuje obnovljivi izvor energije označena je brojem _____.

☐ **1** 28. Fotografija koja prikazuje ekološki najprihvatljiviji pogon vozila označena je brojem _____.

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

	S	V	O	T	S	L	S	K	R	L	S	P
temp. u °C	7	8	10	11	17	20	25	25	20	15	12	10
padaline u mm	112	60	15	54	30	3	38	30	55	70	170	120

☐ **2** 29. Prosječna godišnja temperatura zraka za prikazanu meteorološku postaju iznosi _____, a ukupna je godišnja količina padalina _____.

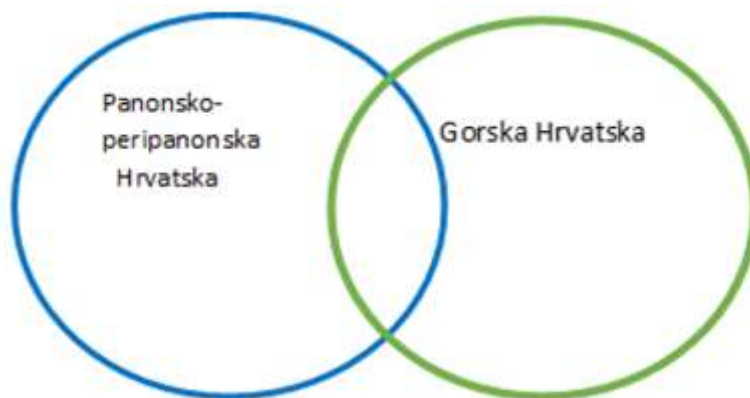
Prostor za računanje

U SLJEDEĆEMU ZADATKU RAZVRSTAJ POJMOVE.

3

30. Razvrstaj pojmove upisom slova u odgovarajuće dijelove Vennova dijagrama (krugova). Svakoj prirodno-geografskoj regiji Hrvatske pridruži broj za jednu biljnu vrstu, a u područje preklapanja brojeve za dvije biljne vrste.

Biljne vrste: 1. bukva   2. kesten   3. topola   4. klekovina

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI POJMOVE UPISOM JEDNOGA SLOVA IZ DESNOGA STUPCA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOME STUPCU.

JEDAN SE POJAM IZ DESNOGA STUPCA NE MOŽE POVEZATI.

2

31. Poveži karakteristične vrste drveća s tipom klime koji se pojavljuje u Republici Hrvatskoj.

_____ sredozemna klima s vrućim ljetom

A) ariš

_____ umjereno toplo vlažna klima s toplim ljetom

B) jela

_____ umjereno toplo vlažna klima s vrućim ljetom

C) hrast crnika

_____ vlažna snježno-šumska klima

D) hrast lužnjak

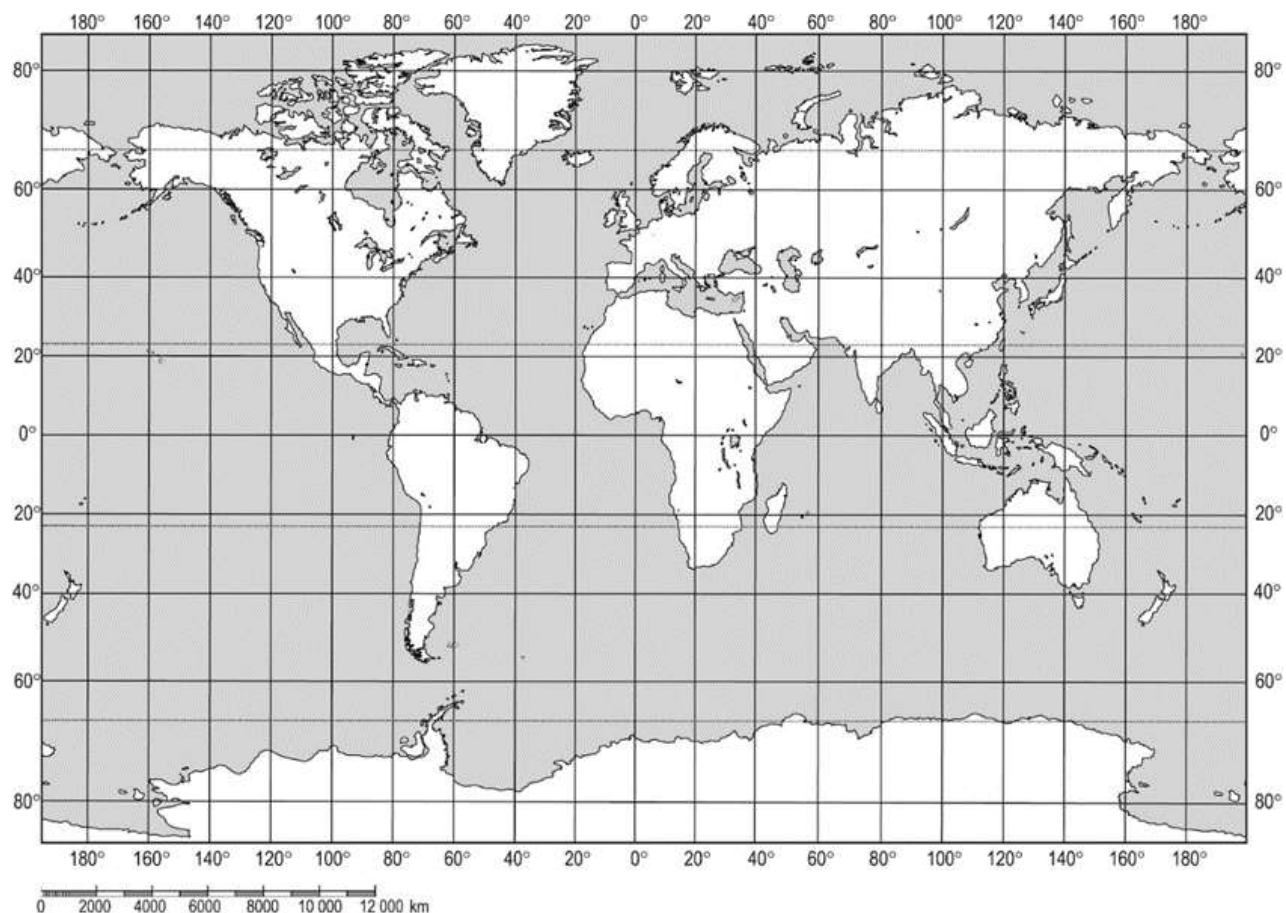
E) hrast medunac

U SLJEDEĆEMU ZADATKU DOPUNI REČENICU.

1

32. Ukupnost svih vremenskih prilika nad nekim mjestom ili područjem Zemljine površine u duljem razdoblju nazivamo _____.

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

3 33. U cijelosti podebljaj paralelu na koju Sunčeve zrake padaju okomito prvoga dana ljeta u Hrvatskoj.

Naziv je podebljane paralele _____ te je granica između _____ i _____ pojasa.

2 34. U cijelosti kosim crtama ispuni područje kontinenta koji se nalazi u samo jednom klimatskom razredu. Ime je toga kontinenta _____.

Kontinent koji je na karti trebalo ispuniti kosim crtama nalazi se u klimatskome razredu _____ klima (upiši cjelovit naziv klimatskoga razreda).